

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Łoniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę Łoniów, którą zamieszkuje 7 440 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Szymon Kolacz.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie został powołany Uchwałą Nr VIII/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Łoniowie z dnia 9 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2 Naczelnika Gminy z dnia 2 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej z dniem 1 kwietnia 1990 roku.

Ośrodek posiada własny REGON 291134628 i NIP 864-16-40-884

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie jest Pani Jolanta Grudzień.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka nadany Uchwałą Nr III/19/2018 Rady Gminy Łoniów z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie.
- 2) Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2021 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 20 września 2021 roku.
- 3) Uchwałą Nr XII/73/2019 Rady Gminy Łoniów z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
- 4) Uchwałą Nr III/21/2018 Rady Gminy Łoniów z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 5) Uchwałą Nr III/20/2018 Rady Gminy Łoniów z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Łoniów „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

- 6) Uchwałę Nr XI/66/2019 Rady Gminy Łoniów z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.
- 7) Zarządzenie Nr 3.2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- 8) Upoważnienie nr Or.11/2021 Wójta Gminy Łoniów z dnia 01.07.2021 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łoniowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 9) Upoważnienie nr Or.23.2020 Wójta Gminy Łoniów z dnia 01.07.2020 r. dla pracownika socjalnego Natalii Nieradki do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach – kierownik zespołu kontrolerów – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1145/2022 z dnia 15 grudnia 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Pana Mariusza Paska;
2. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1044/2022 z dnia 15 grudnia 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli OPS w Łoniowie pod pozycją nr 2.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 19 – 21 grudnia 2022 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie mieści się w budynku Urzędu Gminy pod adresem Łoniów 56, 27 – 670 Łoniów, tel. 15 866 91 25. Ośrodek zajmuje 5 pomieszczeń usytuowanych na parterze i pierwszym piętrze budynku, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Pracownicy socjalni zajmują dwa pokoje na parterze: w jednym pomieszczeniu pracują dwie osoby a w drugim – 3 osoby. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, ponieważ Kierownik OPS udostępnia swój pokój na rozmowy indywidualne z klientami (Zał. nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta lub gotówką w kasie Banku Spółdzielczego w Łoniowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 6 pracowników, w tym: kierownik, 3 starszych pracowników socjalnych, 1 pracownik socjalny oraz 1 osoba zatrudniona na ½ etatu na stanowisku pracownik socjalny i na ½ etatu jako opiekunka specjalistyczna (Zał. nr 2 - Tabela dotycząca kadry). Ponadto OPS zatrudnił na umowy zlecenia 13 opiekunek

środowiskowych i 7 osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni i osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS w etatach = 7 440/4,5 = 1 653

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2268 ze zm.).

Zasilki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2022 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 59 osób, w tym 51 to osoby samotne. Za 58 osób Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: PS.4600.67.2022; PS.4600.3.2020; PS.4600.19.2020; PS.4600.36.2022; PS.4600.4.2022; PS.4600.38.2022; PS.4600.59.2022; PS.4600.40.2022; PS.4600.19.2021; PS.4600.13.2022.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób

pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano właściwe przepisy i aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Widniało w niej również odpowiednie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W postanowieniu decyzji określano na jaki okres przyznano zasiłek stały, w jakiej wysokości oraz sposób i termin wypłaty zasiłku.

Informację o objęciu na czas trwania wypłaty zasiłku stałego ubezpieczeniem zdrowotnym przekazywano stronie odrębnym pismem.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystaniu z art. 127a k.p.a.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2022 pomocą okresową objęto 32 osoby. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji: PS.4601.48.2022; PS.4601.38.2022; PS.4601.64.2022; PS.4601.49.2022; PS.4601.31.2022; PS.4601.61.2022; PS.4601.55.22; PS.4601.68.2022; PS.4601.13.2022; PS.4601.62.2022.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych widniały prawidłowe przepisy prawa i aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji określono wysokość przyznanej pomocy, okres na jaki przyznano zasiłek, powód udzielenia pomocy oraz termin i sposób wypłaty zasiłku okresowego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystaniu z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS wynika, że w roku 2022 pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono 95 dzieciom z 48 rodzin oraz 1 osobie dorosłej, a w formie świadczenia pieniężnego – 448 osobom.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Łonów

Lp.	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Łonowie	15	gorące danie	5 zł
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Sulisławicach	21	gorące danie	5 zł
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Świniarach Starych	16	gorące danie	5 zł
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Gieraszwicach	28	gorące danie	7 zł

5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Łążku	3	gorące danie	7 zł
6.	Publiczne Przedszkole w Łoniowie	5	gorące danie	5 zł
7.	Publiczne Przedszkole w Świniarach	2	gorące danie	5 zł

Dodatkowo w 2022 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 5 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy Łoniów.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Łoniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.4612.60.2022; PS.4612.30.2021; PS.4612.96.2022; PS.4612.67.2022; PS.4612.57.2022; PS.4612.72.2022; PS.4612.84.2022; PS.4612.69.2022; PS.4612.80.2022; PS.4612.74.2022;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.4602.P.458.2022; PS.4602.P.17.2022; PS.4602.P.335.2022; PS.4602.P.375.2022; PS.4602.P.11.2022; PS.4602.P.469.2022; PS.4602.P.381.2022; PS.4602.P.463.2022; PS.4602.P.402.2022; PS.4602.P.407.2022.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, uchwała Rady Gminy o podwyższeniu kryterium dochodowego, zarządzenia nr 3.2022 Kierownika OPS Łoniowie w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności (w 2022 r. pomoc wynosi 135 zł miesięcznie na osobę). Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek wpisywano okres za jaki przyznano pomoc, kto jest realizatorem, dzienny koszt posiłku.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w szkole wydawane były na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

W kilku przypadkach w postanowieniu decyzji na zasiłek celowy przyznano pomoc na kilka miesięcy określając kwotę miesięczną – zdaniem kontrolujących kwoty przyznanej pomocy powinny być wykazane odrębnie na poszczególne miesiące.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystaniu z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Łoniowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2022, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, udzieliła 22 osobom zasiłków celowych oraz 66 osobom specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na pokrycie części kosztów zakupu opału oraz leków i leczenia. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków i pokrycie kosztów leczenia oraz na żywność. Klienci przedstawiają zaświadczenia lekarskie lub faktury za lekarstwa.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe

PS.4602.C.42.2022; PS.4602.C.41.2022; PS.4602.C.43.2022; PS.4602.C.33.2022;
PS.4602.C.11.2022; PS.4602.C.3.2022; PS.4602.C.32.2022; PS.4602.C.8.2022;
PS.4602.C.17.2022; PS.4602.C.23.2022;

Zasiłki celowe specjalne

PS.4602.S.128.2022; PS.4602.S.18.2022; PS.4602.S.94.2022; PS.4602.S.106.2022;
PS.4602.S.160.2022; PS.4602.S.157.2022; PS.4602.S.145.2022; PS.4602.S.49.2022.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, wpisywano również upoważnienie dla Kierownika OPS lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji zarówno na zasiłki celowe, jak i na specjalne zasiłki celowe określano za jaki miesiąc przyznano pomoc, w jakiej wysokości, na jaki cel oraz sposób i termin wypłaty zasiłku.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystaniu z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie w okresie objętym kontrolą realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ponadto Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

Usługi opiekuńcze były świadczone u 14 osób przez 13 opiekunek domowych zatrudnionych na umowę zlecenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatność za usługi opiekuńcze określa Uchwała Rady Gminy w Łoniowie. Koszt kalkulacyjny jednej godziny usług opiekuńczych wyniósł 24,08 zł.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2022 r. objętych było 15 osób, w tym 9 dzieci. Dla 5 osób dorosłych usługi świadczy opiekunka specjalistyczna zatrudniona w OPS na umowę o pracę na ½ etatu. Ponadto 7 specjalistów zatrudnionych na podstawie umów zleceń świadczy ww. usługi dla 1 osoby

dorosłej i 9 dzieci. Usługi były realizowane w zakresie pedagogiki, logopedii i fizjoterapii. Wszyscy opiekunowie posiadają odpowiednie wykształcenie.

Sprawdzono decyzje o numerach:

- usługi opiekuńcze:

PS.4614.37.2022; PS.4614.31.2022; PS.4614.7.2022; PS.4614.9.2022; PS.4614.36.2022;
PS.4614.15.2022; PS.4614.12.2022; PS.4614.27.2022; PS.4614.5.2022; PS.4614.17.2022;

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

PS.4614.SUOA.1.2022; PS.4614.SUOP.10.2022; PS.4614.SUOA.4.2022;
PS.4614.SUOA.27.2022; PS.4614.SUOP.11.2022; PS.4614.SUOA.24.2022;
PS.4614.SUOP.29.2022; PS.4614.SUOA.2.2022; PS.4614.SUOP.9.2022;
PS.4614.SUOA.30.2022.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano właściwe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przywołano także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji. W decyzjach dotyczących usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi podano również rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W postanowieniu decyzji administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazano okres świadczenia usług, ilość godzin tygodniowo, wysokość faktycznej odpłatności oraz termin opłaty wraz z numerem rachunku bankowego. Nie wskazano pełnego kosztu jednej godziny usług, procentowej odpłatności oraz zakresu usług i przez kogo są wykonywane.

W postanowieniu decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi określono okres świadczenia usług, ilość godzin miesięcznie, wysokość faktycznej odpłatności oraz termin opłaty wraz z numerem rachunku bankowego. Nie wskazano pełnego kosztu jednej godziny usług, procentowej odpłatności oraz zakresu usług i kto świadczy usługi.

Ponadto w postanowieniu decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi widnieje zapis „przyznaje się świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania” – brak określenia „dla osób z zaburzeniami psychicznymi”.

W uzasadnieniu określono pełny koszt jednej godziny oraz sposób wyliczenia przez OPS faktycznej odpłatności.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Sprawdzonym decyzjom administracyjnym, w których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem, nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Na dzień kontroli w dps przebywają 3 osoby z Gminy Łoniów, w tym 2 osoby skierowano w roku 2022.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: odwiedzaniu osób i rodzin, udzielaniu pomocy i wsparcia w przewyżnianiu problemów życia rodzinnego podopiecznych, pomaganiu w uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności lub uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego, pomocy w poszukiwaniu pracy czy pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą. W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądem. Instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przewyżnienia jego trudnej sytuacji życiowej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Łoniowie w 2022 roku pracownicy socjalni zawarli tylko 2 kontrakty socjalne.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie.

W aktach znajdują się wszelkie dokumenty konieczne do ustalenia sytuacji materialnej, zdrowotnej i rodzinnej wnioskodawców m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Nie wnosi się uwag do Statutu i Regulaminu Organizacyjnego OPS.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni i osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 5 pracowników socjalnych na 4,5 etatu i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 653 mieszkańców.

Pomoc we wszystkich formach świadczeń przyznawana była w oparciu o właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, wpisywano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej oraz odpowiednie uchwały Rady Gminy dot. Programu dożywiania i usług opiekuńczych. Wymienione akty prawne przywołane zostały w podstawie prawnej decyzji z aktualnymi publikatorami.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W kilku przypadkach w postanowieniu decyzji administracyjnych na zasiłek celowy z Programu dożywiania przyznano pomoc na kilka miesięcy określając kwotę miesięczną – zdaniem kontrolujących kwoty przyznanej pomocy powinny być wykazane odrębnie na poszczególne miesiące.

W postanowieniu decyzji przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wskazano pełnego kosztu jednej godziny usług, procentowej odpłatności oraz zakresu usług i realizatora usług. Sentencja decyzji (rozstrzygnięcie) winna być sformułowana w taki sposób, aby nie było wątpliwości, czego ona dotyczy, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystaniu z art. 127a k.p.a.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w szkole wydawane były na rok budżetowy.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Łoniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zaznaczyć należy, że w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej w sposób niedostateczny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania

protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół oględzin.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

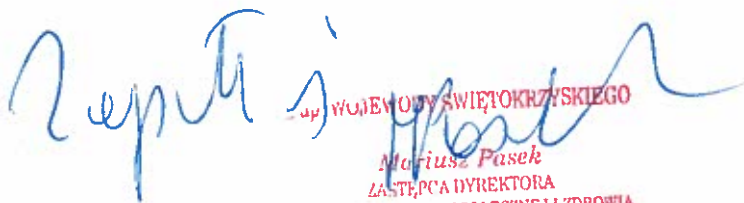
1. Magdalena Pracownik
2. Katarzyna Wach

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 18 stycznia 2023 r.

Data i podpis

Łonów, dn. 23.01.2023.

Mariusz Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Jolanta Grudzień

OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
W ŁONIOWIE
ŁONIÓW 56, 27-670 ŁONIÓW
tel. 15 866 91 25, woj. świętokrzyskie
NIP: 8641640984, Regon: 291134628